

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
УКРАЇНИ**

Навчально-науковий інститут цивільного захисту

Кафедра управління у сфері цивільного захисту

Білека А. А.

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ ВИКОНАННЯ
КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВОВІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»**

циклу професійної обов'язкової підготовки
за освітньо-професійною програмою «Екстремальна та кризова психологія»
підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
за спеціальністю 053 «Психологія»

м. Черкаси

Білека А. А. Правові основи професійної діяльності: [методичні вказівки щодо виконання контрольної роботи циклу професійної обов'язкової підготовки за освітньо-професійною програмою «Екстремальна та кризова психологія» підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія»] / А.А. Білека // Черкаси: НУЦЗУ, 2025. – 13 с.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧАМИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Правові основи професійної діяльності» є формування у здобувачів системи правових знань, необхідних для їх майбутньої професійної діяльності; підготовка висококваліфікованих спеціалістів, які володітимуть теоретичними та практичними правовими знаннями, відповідними вміннями і навичками застосування цих знань у практичній професійній діяльності, а також формування у здобувачів освіти правових знань, правової професійної культури, вміння аналізувати ситуацію і приймати обґрунтовані рішення. Поглибленого розуміння основних правових понять і категорій, необхідних їм при здійсненні професійної діяльності, оволодіння сучасними необхідними юридичними інструментами стосовно правових аспектів діяльності персоналу ДСНС України та засвоєння порядку психологічного забезпечення в Державній службі України з надзвичайних ситуацій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

знання:

- основних понять, категорій і нормативно-правових актів, що регулюють професійну діяльність;
- основні права та обов'язки працівників галузі;
- чинного трудового законодавства, норми якого регулюють індивідуальні та колективні трудові відносини;
- особливості юридичної відповідальності;

уміння:

- застосовувати теоретичні правові знання та навички для вирішення проблемних ситуацій в професійній діяльності;
- реалізовувати в професійній діяльності свої права та обов'язки;
- здатність застосовувати законодавчу та нормотворчу базу, державні та міжнародні вимоги в процесі професійної діяльності;
- вироблення навичок роботи з нормативними актами, вміння вирішувати практичні ситуації у сфері правового регулювання трудових правовідносин.
- аргументовано використовувати положення нормативно-правової бази у своїй діяльності;
- правильно застосовувати норми законодавчих та нормативних актів у професійній діяльності;
- формувати, підтримувати та розвивати професійно-важливі управлінські якості: індивідуальний стиль спілкування; потреби та вміння саморозвитку, творчого мислення; вміння раціональної навчальної діяльності.

комунікацію:

- взаємодії в колективі з метою виконання завдань;

- продукування деталізованих усних і письмових повідомлень, зокрема в професійній діяльності;
- вільного спілкування з питань, що стосуються вивчення навчальної дисципліни, з колегами;
- використання академічної української мови у професійній діяльності;
- відповідальність та автономію:**
- робота та/або навчання під керівництвом або наглядом з певною самостійністю;
- адаптація своєї поведінки до зовнішніх обставин під час виконання завдань або розв'язання проблем;
- здатність до подальшого навчання з елементами автономії;
- демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності;
- здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

Відповідно до навчального плану здобувачі повинні виконати письмово контрольну роботу.

Терміни виконання контрольної роботи визначені графіком виконання контрольних робіт.

Перед виконанням контрольної роботи необхідно ознайомитись з методичними вказівками, питаннями контрольної роботи, рекомендованою літературою, нормативно-правовими актами, вивчити їх згідно рекомендацій, які були отримані під час настановних занять.

У контрольній роботі здобувач повинен продемонструвати знання вивчених питань, уміння виділяти головне, робити висновки. Відповіді на питання мають бути обґрунтованими та містити посилання на використані джерела.

Обсяг роботи - від 10 сторінок формату А-4 у текстовому редакторі Microsoft Word for Windows 6.0, 7.0, 97, 2000, 2003, 2007; шрифт - Times New Roman, розмір - 14, 1,5 міжрядковий інтервал; абз. відступ - 10 мм; поля - 20 мм.

Контрольна робота має бути виконана **за своїм варіантом, який визначається за останньою цифрою залікової книжки.**

Викладач має право видати здобувачеві індивідуальний варіант завдання для виконання контрольної роботи.

На титульній сторінці необхідно вказати прізвище, ім'я та ім'я по батькові здобувача, курс, групу, номер залікової книжки (шифр).

Контрольна робота, виконана не за своїм варіантом, якщо виконання контрольної роботи за індивідуальним завданням не було погоджено з викладачем, а також не повною мірою розкриває питання чи є результатом механічного переписування тексту підручника, не зараховується і з рецензією повертається здобувачу для повторного виконання.

На титульній сторінці нової контрольної роботи слід зробити помітку

«Повторно» і направити в разі з першою роботою і рецензією на перевірку.

Виконана і зарахована контрольна робота є умовою допуску до підсумкової форми контролю з навчальної дисципліни, передбаченої ОПП та навчальним планом.

ВАРІАНТ 1

Надати розгорнуті та ґрунтовні відповіді на питання:

1. Витоки і передумови створення служби психологічного забезпечення в ДСНС.
2. Професіограма психолога ДСНС.

ВАРІАНТ 2

Надати розгорнуті та ґрунтовні відповіді на питання:

1. Роль та місце психологічної науки в діяльності працівників ДСНС.
2. Робота з документами як один з основних засобів психологічного вивчення працівників ДСНС.

ВАРІАНТ 3

Надати розгорнуті та ґрунтовні відповіді на питання:

1. Психологічні особливості професійної діяльності працівників ДСНС.
2. Алгоритм вивчення соціально-психологічного клімату психологом в підрозділі ДСНС.

ВАРІАНТ 4

Надати розгорнуті та ґрунтовні відповіді на питання:

1. Успішність службової діяльності працівників ДСНС у контексті професіоналізації особового складу.
2. Нормативно-правова основа психологічної роботи в ДСНС.

ВАРІАНТ 5

Надати розгорнуті та ґрунтовні відповіді на питання:

1. Організація та планування управління психологічним забезпеченням.
2. Професіограма рятувальника.

ВАРІАНТ 6

Надати розгорнуті та ґрунтовні відповіді на питання:

1. Психологічний аналіз професійного завдання з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації та методика його проведення.
2. Соціометричні дослідження у практиці психологічного супроводження особового складу ДСНС.

ВАРІАНТ 7

Надати розгорнуті та ґрунтовні відповіді на питання:

1. Основні психологічні проблеми, на вирішення яких спрямована психологічна робота ДСНС.
2. Методичні рекомендації з проведення співбесіди з кандидатами при прийомі на службу в ДСНС або навчання у заклади вищої освіти.

ВАРІАНТ 8

Надати розгорнуті та ґрунтовні відповіді на питання:

1. Соціально-психологічні чинники, які впливають на діяльність працівників ДСНС.
2. Особливості професійно-психологічного відбору особового складу на службу в ДСНС.

ВАРІАНТ 9

Надати розгорнуті та ґрунтовні відповіді на питання:

1. Особливості процесу адаптації курсантів відомчих навчальних закладів до умов навчальної і службової діяльності.
2. Проблема оцінки ефективності роботи психолога ДСНС.

ВАРІАНТ 0

Надати розгорнуті та ґрунтовні відповіді на питання:

1. Особливості професійної адаптації молодих фахівців ДСНС.
2. Професіоналізм та професійна компетентність. Етапи професіоналізації особового складу ДСНС.

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Види адміністративних стягнень.
2. Види злочинів.
3. Види правопорушень.
4. Види суб'єктів господарювання.
5. Визначення та склад злочину.
6. Господарське право України як галузь права.
7. Господарські правовідносини, їх види.
8. Дайте визначення адміністративного права.
9. Дайте визначення правової держави.
10. Дайте визначення цивільного права.
11. Розкрийте принципи трудового права.
12. Дайте характеристику основних галузей права.
13. Джерела права.
14. Джерела трудового права.
15. Загальна характеристика джерел трудового права.
16. Конституційні гарантії прав людини.
17. Конституційні обов'язки.
18. Майнові права та обов'язки подружжя.
19. Між якими особами укладення шлюбу не допускається?
20. Місце трудового права у системі галузей національного права України.
21. Назвіть види адміністративних правопорушень.
22. Назвіть основні ознаки держави.
23. Назвіть підстави юридичної відповідальності.
24. Назвіть політичні права та свободи громадян.
25. Назвіть та охарактеризуйте стадії вчинення злочину.
26. Охарактеризуйте джерельну базу адміністративного права.
27. Охарактеризуйте особисті права та свободи громадян.
28. Охарактеризуйте склад злочину.
29. Охарактеризуйте соціально-економічні та культурні права громадян.
30. Охарактеризуйте способи систематизації законодавства.
31. Підстави розірвання трудового договору.
32. Поняття адміністративного правопорушення.
33. Поняття держави, її ознаки та функції.
34. Поняття законодавчого процесу.
35. Поняття та зміст угоди.
36. Поняття та порядок укладення трудового договору.
37. Поняття та структура правовідносин.
38. Поняття та характеристика джерел права.
39. Поняття, ознаки та функції права.
40. Відповідальність за порушення законодавства про охорону

дитинства.

41. Розкрийте нормативно-правову базу психолога.
42. Відповідальність за вчинення домашнього насильства.
43. Правові норми: поняття, ознаки, структура, види.
44. Предмет адміністративного права.
45. Предмет господарського права.
46. Предмет і метод адміністративного права України.
47. Принципи господарювання в Україні.
48. Проаналізуйте адміністративні правопорушення та адміністративну відповідальність.
49. Проаналізуйте господарське законодавство: поняття, ознаки, система.
50. Проаналізуйте злочин: поняття та ознаки.
51. Проаналізуйте конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні, гарантії їх дотримання.
52. Проаналізуйте кримінальне покарання та його види.
53. Проаналізуйте порядок розгляду індивідуальних і колективних трудових спорів.
54. Проаналізуйте правовідносини: поняття, ознаки, структура.
55. Проаналізуйте правопорушення: поняття, ознаки, види.
56. Робочий час та час відпочинку.
57. Розгляд трудових спорів
58. Трудова дисципліна та порядок накладання дисциплінарних стягнень.
59. Трудовий спір та причини його виникнення.
60. У чому полягає правова сутність матеріальної відповідальності сторін трудового договору?
61. Відповідальність за вчинення корупційного правопорушення.
62. Конфлікт інтересів
63. Обмеження щодо одержання подарунків.
64. Неправомірна вигода.
65. Захист осіб, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції.
66. Конфлікт інтересів.
67. Основні заходи запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.
68. Структура, управління та зміст діяльності психологічної служби.
69. Основні завдання, принципи та функції психологічної служби.
70. Основні положення психологічного забезпечення в Державній службі України з надзвичайних ситуацій.
71. Основними складовими психологічного забезпечення.
72. Структура психологічної служби та норми службового навантаження.
73. Розкрийте суть Етичного кодексу психолога.
74. Розкрийте порядок надання психологічної допомоги організації соціально-гуманітарної роботи з особами рядового і начальницького складу

та працівниками органів і підрозділів цивільного захисту.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / за ред. В. Галунька, О. Правоторової. Видання третє. Київ: Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.

2. Мельник Р. Загальне адміністративне право в питаннях і відповідях: навчальний посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 308 с.

3. Адміністративне право України (у схемах та коментарях): навчальний посібник / В. В. Середа, Ю. С. Назар, К. М. Костовська. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 300 с.

Основні законодавчі та підзаконні нормативно-правові акти

1. Конституція України. Закон України від 28.06.1996 року № 254к/96-ВР.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80>
2. Загальна декларація прав людини.
3. [Конвенція про права дитини.](#)
4. Європейська соціальна хартія від 18 жовтня 1961 року. Прийнята Радою Європи в Турині.
5. Етичний кодекс психолога
6. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
7. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI, введений у дію з 01.07.2013 року <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>
8. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
9. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
10. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992 № 2694-XII
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>
11. Закон України «Про відпустки» від 15.11.1996 № 504/96-ВР
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80>
12. Закон України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» від 03.03.1998 № 137/98-ВР
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137/98-%D0%B2%D1%80>
13. Закон України «Про охорону дитинства» від 26 квітня 2001 року
14. Закон України «Про освіту» (від 23.05.1991 р. № 1060-XII).
15. Закон України «Про професійно-технічну освіту» (від 10.02.1998 р. № 103/98-ВР).
16. Закон України «Про загальну середню освіту» (від 13.05.1999 р. № 651-XIV).
17. Закон України «Про позашкільну освіту» (від 22.06.2000 р. № 1841-III).
Конституція України
18. Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» від 15.09.1999 № 1045-XIV <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-14>

19. Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII «Про запобігання корупції».
20. Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96-ВР «Про звернення громадян».
21. Положення про психологічну службу системи освіти України
22. Наказ Міністерства освіти і науки України «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти» від 28 грудня 2019 року № 1646, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 03 лютого 2020 року № 111/34394;
23. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладах освіти» від 26 лютого 2020 року № 293.
24. Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 08.06.2001 № 260 «Про затвердження Форми трудового договору між працівником та фізичною особою та порядку реєстрації трудового договору між працівником і фізичною особою», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 27 червня 2001 р. за № 554/5745 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0554-01>
25. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 29.12.1993 № 256 «Про затвердження переліку важких робіт та робіт із шкідливими й небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці жінок», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30 березня 1994 р. за № 51/260 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0051-94>
26. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 10.12.1993 № 241 «Про затвердження Граничних норм підймання і переміщення важких речей жінками», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 22 грудня 1993 р. за № 194 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0194-93>
27. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 31.03.1994 № 46 «Про затвердження перелік важких робіт і робіт із шкідливими і небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці неповнолітніх», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 28 липня 1994 р. за № 176/385 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0176-94>
28. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 22.03.1996 № 59 «Про затвердження граничних норм підймання і переміщення важких речей неповнолітніми», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 16 квітня 1996 р. за № 183/1208 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0183-96>

Інформаційні ресурси

ДОДАТОК А

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Навчально-науковий інститут цивільного захисту

Кафедра управління у сфері цивільного захисту

КОНТРОЛЬНА РОБОТА
з правових основ професійної діяльності
(назва дисципліни)

Здобувача (-чки) 3-го курсу (т.н. 3 рік 10 міс.)
1 групи ОР «бакалавр»
спеціальності 053 «Психологія»
Степана Хоменка
Шифр 45309

м. Черкаси – 2025 рік